

F. SCOTT
FITZGERALD

Blândețea
noptii

Traducere din limba engleză
și note de Mihaela Ghiță

POLIRO
2016

F. Scott Fitzgerald, *Tender is the Night*

© 2016 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezentă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: George Barbier (1882-1932), *Toamna*, 1925
(detaliu)

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

FITZGERALD, FRANCIS SCOTT

Blândețea noptii / F. Scott Fitzgerald; trad. din lb.
engl. și note de Mihaela Ghiță. – Iași: Polirom, 2016

ISBN print: 978-973-46-6229-6

ISBN ePUB: 978-973-46-6302-6

ISBN PDF: 978-973-46-6303-3

I. Ghiță, Mihaela (trad.)

821.111(73)-31=135.1

Printed in ROMANIA

Cuprins

Cartea întâi	
Istoricul cazului (1917 – 1919).....	7
Cartea a doua	
Perspectiva lui Rosemary (1919 – 1925).....	67
Cartea a treia	
Victime (1925)	147
Cartea a patra	
Evadarea (1925 – 1929)	233
Cartea a cincea	
Drumul spre casă (1929 – 1930).....	321

— Îmi amintesc. Chiar a fost amuzant, nu?

— Nu și pentru mine. De data asta nu m-a amuzat deloc să te revăd. M-am plăcuit de amândoi, dar nu se vede pentru că voi sunteți și mai plăcuiti decât mine – știi la ce mă refer. Dacă aș mai avea vreo urmă de entuziasm, mi-aș căuta niște oameni noi.

Mănușile de catifea ale lui Nicole au căpătat o ușoară asprime când i-a răspuns:

— Pare cam nesăbuit din partea ta să fii atât de dezagreabil, Abe. Oricum nu crezi ce spui. Nu înțeleg de ce-ai renunțat la toate.

El a rămas pe gânduri, străduindu-se din răsputeri să nu tușească sau să-și susfle nasul.

— Presupun că m-am plăcut; și-apoi, aș fi avut de bătut un drum lung ca să mă întorc și s-o scot cumva la capăt.

Adesea, un bărbat poate face pe copilul neajutorat în fața unei femei, însă lucrul astă nu-l reușește aproape niciodată când se simte într-adevăr ca un copil neajutorat.

— N-ai nici o scuză, a spus Nicole cu însuflețire.

Cu fiecare minut Abe se simțea tot mai rău – nu-i veneau în minte decât remarci neplăcute și tâfnoase. Nicole se gădea că atitudinea potrivită în ceea ce-o privea era să stea cu mâinile în poală și cu privirea atâtă drept înainte. O vreme n-au schimbat nici un cuvânt – fiecare fugea de celălalt, respirând doar în măsura în care dinainte i se deschidea un petic de albastru, un cer pe care celălalt nu-l vedea. Spre deosebire de îndrăgostiți, ei nu aveau trecut; spre deosebire de soți, ei nu aveau viitor; și totuși, până în dimineața aceea, lui Nicole îi plăcuse de Abe mai mult decât de oricare alt bărbat pe lume în afară de Dick – iar el era de ani de zile amărât și speriat din cauza dragostei pe care i-o purta.

— M-am săturat de lumile femeilor, a zis el din senin.

— Atunci, de ce nu-ți faci o lume a ta?

— M-am săturat de prieteni. Mult mai bine e să ai sicofanți.

Nicole a încercat să impingă minutarul în jurul cadranului pe ceasul din gară, dar...

— Ești de acord? a întrebat-o.

— Sunt femeie și treaba mea este să țin lucrurile laolaltă.

— Treaba mea este să le destram.

— Când te îmbeti, nu destrami nimic în afara de tine, a zis ea, simțindu-se înfrigurată, și speriată, și nesigură.

Gara se umplea, însă nu se zărea nimeni cunoscut. După câteva clipe, privirea i s-a oprit, recunoscătoare, asupra unei fete înalte, cu un păr de culoarea pailor ca un coif, care punea niște scrisori la cutia poștală.

— Trebuie să vorbesc cu fata aceea, Abe. Abe, trezește-te! Netotule!

Răbdător, el a urmărit-o cu privirea. Femeia s-a întors surprinsă să salute pe Nicole, iar Abe și-a dat seama că-o mai văzuse prin Paris. A profitat de absența lui Nicole ca să tușească tare, mai să-și întoarcă stomacul pe dos, în batistă și să-și sufle zgomotos nasul. Se încălzise, iar rufăria de corp îi era leoarcă de sudoare. Degetele îi tremurau atât de violent, încât a avut nevoie de patru chibrituri ca să-și aprindă o țigară; devenise absolut necesar să-și croiască drum până la bufet să bea ceva, însă Nicole s-a întors imediat.

— A fost o idee proastă, a zis ea cu o veselie înghețată. După ce m-a implorat să trec să-o văd, acum m-a tratat foarte de sus. Se uita la mine de parcă aş fi fost un putregai. (Ațâțată, a scos un chicotit scurt, ascuțit.) Lasă-i pe oameni să vină la tine.

Abe și-a revenit după un acces de tuse tabagică și a remarcat:

— Partea proastă e că, atunci când ești treaz, nu vrei să vezi pe nimeni, iar când ești cherchelit, nimeni nu vrea să te vadă pe tine.

— Pe cine — pe mine? Nicole a râs iarăși; din cine știe ce motiv, întâlnirea de mai devreme o înveselise.

— Nu... pe mine.

— Vorbește pentru tine. Mie îmi plac oamenii — o mulțime de oameni. Îmi place...

Rosemary și Mary North și-au făcut apariția, mergând încet și căutându-l din ochi pe Abe, iar Nicole le-a întâmpinat grotesc cu un „Hei! Salut! Aici!”, râzând și fluturând pachetul cu batiste pe care-l cumpărase pentru Abe.

Stăteau în picioare, într-un grupușor stingher, copleșit de prezența gigantică a lui Abe, aplecat oarecum asupra lor ca epava unui galion, dominându-și cu prezența slăbiciunea și îngăduința de sine, îngustimea și amărăclunea. Cu toții erau conștienți de demnitatea solemnă pe care o emana el, de realizările lui fragmentare, ambiguie și depășite. Dar erau însăși devoina lui care supraviețuia, cândva o voință de a trăi, devenită între timp o dorință de moarte.

A sosit și Dick Diver, aducând cu el o suprafață fină, strălucitoare, pe care cele trei femei au sărit ca niște maimuțe, scoțând tipete de ușurare, cocotându-i-se pe umeri, pe calota frumoasă a pălăriei sau pe măciulia de aur a bastonului. Acum, preț de câteva clipe, puteau să facă abstracție de spectacolul enormei obscenități a lui Abe. Dick a cântărit rapid situația și a înțeles-o pe tacute. I-a tras afară din adâncul lor în realitatea gării, revelându-i splendorile. Undeva, în apropiere, câțiva americanii își luau rămas-bun pe tonuri care imitau ritmul apei ce curge într-o cadă mare și veche. Așa cum stăteau în gară, cu Parisul în spate, păreau că se apleacă puțin asupra oceanului, prin procură, suferind deja o schimbare radicală, o reașezare a atomilor astfel încât să compună molecula esențială a unui popor nou.

Așadar, americanii înstăriți se revârsau prin gară spre peroane, cu fețe noi, sincere, inteligente,

politicoase, goale de gânduri, pentru că gândise altcineva pentru ei. Câte un chip de englez ivit întâmplător printre ele părea strident și surprinzător. Când se strânseseră destui americani pe peron, prima impresie de puritate imaculată și de bogătie pe care îl-o lăsaseră începea să palească într-un amurg rasial vag ce îl stânjenea și îl orbea atât pe ei, cât și pe cei care stăteau să-i observe.

Nicole l-a prins pe Dick de braț, strigând: „Uite!”. El s-a întors la timp ca să vadă ceva care s-a petrecut într-o jumătate de minut. La scara unui vagon Pullman, cu două vagoane mai încolo, o scenă animată se distingea pe fundalul numeroaselor despărțiri. Tânără cu părul ca un coif cu care discutase Nicole mai devreme s-a îndepărtat brusc de bărbatul cu care stătea de vorbă, făcând câțiva pași într-o parte, și a băgat, înfrigurată, o mână în poșetă; pe urmă pocnetul a două focuri de revolver a sfâșiat aerul îngust al peronului. În același timp, locomotiva a șuierat ascuțit și trenul s-a pus în mișcare, iar împușcăturile și-au pierdut o clipă din însemnatate. Abe le-a făcut din nou cu mâna de la fereastra compartimentului, fără să știe ce se se întâmplase. Dar, înainte ca multimea să se îmbulzească, ceilalți apucaseră să vadă cum gloanțele și-au atins ținta, care s-a prăbușit în fund pe peron.

Până când trenul s-a oprit în sfârșit a trecut parcă un secol; Nicole, Mary și Rosemary au așteptat într-o margine, în vreme ce Dick și-a croit drum prin înghesuală. Le-a regăsit abia după cinci minute – între timp multimea se împărțise în două, o parte urmându-l pe bărbatul întins pe targă, iar cealaltă pe fata care mergea, palidă și hotărâtă, între doi jandarmi năuciți.

— A fost Maria Wallis, a zis Dick repede. Bărbatul pe care l-a împușcat e un englez – s-au chinuit îngrozitor să afle cine e, pentru că glonțul a trecut prin actul de identitate. (Se îndepărtau

grăbiți de tren, împinși de multime.) Am aflat la ce *poste de police* o duc, aşa că o să merg acolo...

— Soră-sa locuiește în Paris, a obiectat Nicole. De ce să nu-i telefonăm ei mai bine? Ciudat că nimeni nu s-a gândit la asta. E măritată cu un francez, și el poate să facă mai multe decât noi.

Dick a șovăit o clipă, a clătinat din cap și a plecat.

— Așteaptă! i-a strigat Nicole din urmă. E o prostie – cum ai putea tu să-o ajută... cu franceza ta?

— Cel puțin o să am grija să nu-i facă vreun rău.

— Sigur o să-o rețină, l-a asigurat Nicole tâios. Doar l-a împușcat pe bărbatul acela. Cel mai bine e să-i telefonăm chiar acum Laurel – ea poate să facă mai mult decât noi.

Dick nu era convins – pe deasupra, se și dădea mare în fața lui Rosemary.

— Așteaptă aici, i-a ordonat Nicole și a pornit în grabă spre o cabină telefonică.

— A, când Nicole ia lucrurile în mâinile ei, a zis el cu o ironie tandră, nu mai rămâne nimic de făcut.

O vedea pe Rosemary pentru prima oară în dimineața aceea. S-au privit, încercând să-și amintească emoțiile din ajun. O clipă, fiecare i-a părut ireal celuilalt – apoi zumzetul domol și cald al iubirii a reînceput.

— Îți place să ajută pe toată lumea, nu? a zis Rosemary.

— Mă prefac numai.

— Mamei îi place să ajute pe toată lumea – sigur, ea nu poate ajuta atât de multă lume cum poți tu. (A ofstat.) Uneori mă gândesc că sunt ființa cea mai egoistă de pe pământ.

Pentru prima dată, referirea la mama ei îl irita în loc să-l amuze. Voia să-o dea la o parte pe maică-sa, să scoată întreaga poveste din atmosferă de odaie de copil pe care Rosemary se încăpătâna

s-o creeze. Dar își dădea seama că această pornire era dovada pierderii controlului – ce s-ar fi întâmplat cu atracția lui Rosemary față de el dacă ar fi slăbit frâiele, fie și pentru o clipă? Vedea, nu fără o senzație de panică, cum legătura lor aluneca încet spre un punct mort; dar nu putea să se opreasă acolo, trebuia fie să meargă înainte, fie să dea înapoi; pentru prima dată, i-a trecut prin minte că Rosemary ținea mâna pe maneta de conducere cu mai multă autoritate decât el.

Însă n-a apucat să se gândească la un plan de acțiune, că Nicole s-a și întors.

— Am găsit-o pe Laura. Nu știa nimic. Glasul îi tot pierea și apoi îi revenea – ca și cum ar fi leșinat întruna și apoi și-ar fi venit în fire. Mi-a zis că simțise c-o să se întâmpile ceva în dimineața asta.

— Maria ar trebui să intre în trupa lui Diaghilev¹, a zis Dick pe un ton bland, ca să-i readucă pe toți la apatia de mai devreme. Are un simț aparte pentru *décor* – ca să nu mai vorbim de ritm. O să mai reușim oare, vreunul dintre noi, să ne uităm la un tren care pleacă din gară fără să ni se pară că auzim împușcături?

Coborau treptele largi de otel.

— Mi-e milă de bărbatul ăla, săracul, a zis Nicole. Bineînțeles că de aia mi-a vorbit așa de ciudat – se pregătea să deschidă focul.

A râs, Rosemary i s-a alăturat și ea, însă amândouă erau îngrozite și amândouă își doreau cu ardoare ca Dick să facă un comentariu moral asupra incidentului și să nu lase asta în sarcina lor. Dorința asta nu era întru totul conștientă, mai ales în ceea ce o privea pe Rosemary, obișnuită ca asemenea întâmplări să-i treacă șuierând pe la ureche ca niște schije de obuz. Dar simțea și ea unda de soc. Pentru moment, Dick era prea

1. Serghei Diaghilev (1872-1929) – critic de artă și impresar de balet rus, fondatorul companiei Ballets Russes.